

Кундеус О. М.,
к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування,
Зарудна Н. Я.,
к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування,
Західноукраїнський національний університет

ОБЛІК ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ ПРАЦІВНИКІВ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ В ЧАС КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ

Чимало підприємств сфери послуг у період дії карантину не призупиняли свою діяльність та не переводили своїх працівників на віддалений режим роботи через види діяльності, які є життєво необхідними. Але для продовження роботи такі підприємства зобов'язані уживати відповідних визначених законодавством профілактичних заходів, а саме: вимірювати температуру своїх працівників та клієнтів; забезпечувати працівників антисептичними та дезінфікуючими засобами; видавати засоби індивідуального захисту (маски чи респіратори для обличчя, медичні рукавички, захисні костюми тощо). Тобто керівництво повинно забезпечити той мінімум, який необхідний в умовах панування коронавірусу, аби зберегти здоров'я працівників.

Для бухгалтерів постає нове завдання: відображення в обліку таких додаткових витрат та розрахунків податкові наслідків. Отже, розглянемо порядок обліку витрат, що пов'язані із забезпеченням підтримки здоров'я колективу.

Для вимірювання температури необхідний безконтактний (інфрачервоний) термометр, який дозволяє вимірювати температуру на відстані за допомогою реєстрації променів теплового випромінювання. Зазвичай очікуваний строк корисного використання (експлуатації) такого термометра становить понад рік (що дозволяє обліковувати його як необоротний актив на субрахунок 106 «Інструменти, прилади та інвентар»). Проте його вартість варіюється в межах 200 – 1000 грн (що на нашу думку за вартісним критерієм дозволяє його обліковувати у складі малоцінних необоротних матеріальних активів на однойменному субрахунку 112). У такому разі нараховану амортизацію вважаємо за необхідне відображати у складі адміністративних витрат на рахунок 92 (оскільки їх використовують для вимірювання температури працівників різних відділів підприємства, тобто він матиме загальногосподарське призначення). Якщо ж підприємство придбає термометри, за техпаспортом якого очікуваний строк корисного використання (експлуатації) менш ніж рік, вважаємо, що їх потрібно обліковувати у складі запасів на рахунок 22.

Не залежно від того, у складі яких активів (необоротних чи оборотних) відобразатиметься придбання безконтактного термометра, підприємство-платник ПДВ матиме право на податковий кредит, оскільки придбання безконтактного термометра є необхідністю для безпечного провадження

господарської діяльності підприємством і виконання вимог законодавства. Адже Законом України «Про охорону праці» [1] від 14.10.1992 р. № 2694-ХІІ передбачено забезпечення заходів з охорони праці; а стаття 18 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» [2] від 06.04.2000 р. № 1645-ІІІ таки зобов'язує власників, керівників й інших посадових осіб підприємств сприяти здійсненню заходів щодо захисту населення від інфекційних хвороб, у тому числі коронавірусного захворювання. Серед таких заходів є й вимірювання температури тіла працівників, з метою виявлення симптомів інфекційного захворювання.

Придбання антисептиків й дезінфікуючих засобів для протирання рук, поверхонь, обробки інструментів чи обладнання, а також мийно-дезінфікуючих засобів для прибирання приміщень необхідно обліковувати у складі запасів на субрахунку 209 «Інші матеріали». Знову ж таки підприємство має право включити суму сплаченого ПДВ до податкового кредиту, а визнання в такому випадку негосподарського використання чи окремого об'єкта обкладення ПДВ є неправомірним. Це зумовлено тим, що такі купівлі продиктовані не примхою та бажанням підприємства, а нагальною необхідністю безпечно провадити господарську діяльність і вимогами як вище згаданого законодавства, так і Кодексу законів про працю [3], Законом України «Про охорону праці» [1], Постановою КМУ «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» [4] від 11.03.2020 р. № 211 тощо. Такі засоби «постачають» не безпосередньо працівникам для безкоштовної роздачі (і, відповідно, отримання додаткового блага), а для забезпечення безпечних умов праці та діяльності підприємства. Отже це матеріали є витратними, відносяться при використанні до витрат періоду.

Варто відмітити, що вартість антисептиків і дезінфікуючих засобів не може розглядатися як дохід конкретної фізособи (як працівника, так і клієнта, що відвідав підприємство), тому і не є об'єктом обкладення ПДФО і військовим збором. Важливо пам'ятати, що для обкладення ПДФО важливо, аби дохід фізособи можна було персоніфікувати, проте антисептиками та дезінфікуючими засобами зазвичай користується невизначене коло працівників. Тобто це можуть бути навіть відвідувачі та клієнти підприємства, а підстави та можливість для персоніфікації повністю відсутні, адже такі засоби використовують для забезпечення діяльності усього підприємства, а не надають у власність конкретних фізичних осіб.

Постанова КМУ «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» [4] від 11.03.2020 р. № 211 поряд із дезінфікуючими заходами вимагає використання захисних одноразових масок, рукавичок. Їх термін використання також досить обмежений, та становить точно менш ніж рік, тому такі засоби слід обліковувати на рахунку 22. Їх придбання та в подальшому передача працівникам не можна назвати постачанням товарів (адже передання права власності працівникам не відбувається) тому за такою операцією не потрібно

нараховувати податкові зобов'язання з ПДВ. Аналогічно і не виникатиме жодних зобов'язань із ПДФО і військового збору, адже немає персоніфікованого доходу фізичної особи, оскільки захисні маски й рукавички роздають у необхідній кількості всім працівникам, також їх можуть брати сторонні відвідувачі підприємства сфери послуг.

Отже, якщо працівники підприємств сфери послуг продовжують працювати під час карантину, на роботодавця покладається надзвичайно важливий обов'язок – забезпечити безпечними умовами праці кожного окремого працівника. Відповідно до діючого на даний час законодавства керівництво повинно забезпечити придбання та надання у користування працівникам засобів індивідуального захисту (масок, респіраторів, рукавичок, дезінфікуючих і миючих засобів тощо), а бухгалтерія – повинна належним чином відобразити дані операції придбання та надання у користування в системі обліку.

Література

1. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 р. № 2694-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>.
2. Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб» від 06.04.2000 р. № 1645-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14#Text>.
3. Кодекс законів Про працю від 10.12.1971 № 322-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.
4. Постанова КМУ «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» від 11.03.2020 р. № 211. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/211-2020-%D0%BF#Text>.

УДК 657.1

Лаговська О.А.,
д.е.н., професор,
професор кафедри інформаційних систем в управлінні та обліку,
Державний університет “Житомирська політехніка”

БУХГАЛТЕРСЬКА ПРОФЕСІЯ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

Нові умови функціонування бізнес-одиниць, зокрема, цифровізація бізнес-процесів, комунікаційні зміни, глобалізація, мінливість бізнес-середовища зумовлюють необхідність переосмислення процесу підготовки фахівців економічного спрямування та бухгалтерів, зокрема.

Так, цифровізація бізнес-процесів суб'єктів господарювання, призвела до зміни філософії реєстрації фактів господарського життя в обліковій системі, що